

Bruker mønsterkortdata i produksjon

Et samarbeid mellom Macaos Software, Elprint og Hapro har resultert i en løsning der data fra mønsterkortfiler kan brukes direkte i produksjon, i form av depanelering av kort.

Av Einar Karlsen

Utgangspunktet er en løsning utviklet av Macaos Software, som gjør det mulig å få laget både fiksturmodell og freseprogram for depanelering direkte i Macaos. Dermed blir det en enkel sak å bestille fikstur, eller underpaletter som de også kalles, sammen med kortene. Videre kan monteringsbedriften like enkelt hente frem freseprogrammet når kortene skal løses fra panelet de kommer i.

Utnytter designdata

Elprint har utviklet en liten fres-/bormaskin som er skreddersydd for å

utnytte disse dataene, og som Hapro nå har gjort forsøk med. – Dette gjør alt enklere for oss, og selve utfresingen tar en tredel av tiden det ville tatt med manuelt arbeid, sier prosessingeniør Per Gunnar Løvhaug i Hapro.

Forenkler hverdagen

– Vi erfarer at dette er en enkel maskin som fungerer, og forenkler hverdagen. Vi ser store muligheter ved å bruke data fra mønsterkortprogram direkte i produksjonen, slik som dette. Så langt har vi ikke sett leverandører som kan gjøre ting på denne måten – tvert imot kreves det ofte spesialtilpassede løsninger, påpeker Løvhaug.

Bedre kommunikasjon

– Idéen er at kunden, eller designeren, gjør dette på forhånd, og gjør dataene tilgjengelig for produsenten via Macaos, forklarer Helge Nilsen i Elprint. – En annen fordel med dette er at produsenten får bedre oversikt over designet, og i tillegg kan kommunisere med designeren direkte, for eventuelle

forbedringer, tilføyer Løvhaug, som opplever at systemet har god repetibarhet, selv med tette marginer.

Tett samarbeid

Fra idéen ble lansert, har samarbeidet mellom selskapene vært tett og engasjert, forteller Nilsen. – Det har vært utrolig positivt, og folkene her har bidratt med både praktiske løsninger og erfaring for å forbedre løsningen, sier han. Her er det mye eksperimentering og modifisering underveis. – Egentlig er dette bare første ledd i noe som skal bli langt mer omfattende. Blant annet jobber vi med å erstatte fresehodet med et testhode, slik at utstyret kan brukes til automatisk test, forklarer Nilsen.

Bare begynnelsen

I neste versjon av Macaos skal det bli mulig å lage traue for lagring av kretskort, og jigger for bruk i selektiv lodding, for å gjøre dette mer effektivt. Løvhaug har også gitt Nilsen i oppdrag å utvikle paletter for å kunne håndtere fleksible kretskort i en produksjonslinje, samt underpaletter til pressfit-komponenter – i begge tilfeller for å understøtte kortene med maskinerte profiler tilpasset komponentene som er montert på.

Fort gjort

– Å lage freseprogram er gjort på et par minutter, forteller Bruce McKibben i Macaos Software, mens han demonstrerer hvordan. I tillegg er det enkelt å plassere tilkopling til avsug og vakuuminngang på fiksturen som skal lages. Sugekopper kan plasseres på strategiske steder, for å holde kortene på plass under bearbeidingen. Leveringstid på fiksturene er ca en uke eller mindre.

Fresende godt samarbeid: F.v. Helge Nilsen (Elprint/Macaos), Steinar Hagaseth (Hapro) og Per Gunnar Løvhaug (Hapro) har drevet intensiv uttesting av den nye depaneleringsmaskinen, som henter produksjonsdata direkte fra mønsterkortprogrammet Macaos. – Dette kan forenkle hverdagen vår, og gjøre ting raskere, mener Løvhaug.